

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštne ček, uradu štev. 13.633.

Velikonočni uvodnik.

Leto za letom se ponavlja ista pesem. Ko zadone velikonočni prazniki, se oglasi tudi v vseh stereotipnih uvodnikih vesoljnega sveta pobožna želja, da bo ob enem z naravo vstal tudi človek in da se je človeštvo vendarle enkrat približalo onemu srečnemu času, ko bo tudi zanj veljala vesela aleluja.

Pa minejo prazniki, minejo tudi te pobožne želje in življenje gre naprej po svoji stari poti, človeštvo pa še dalje omahuje pod pezo trpljenja. Zakaj fraze ne odpravijo trpljenja in s pobožnimi željami ni nikomur pomagano. In zaman pričakuje človeštvo aleluje, če si je ne bo z delom in svobodo zaslužilo.

Smatramo, da je svoboda še važnejša od dela samega, ker le v svobodi je delo mogoče.

Zaman je vsa toplota pomladanskega solnca, zaman vsa blagodejna vlaga aprilskega dežja in zaman tudi vsa v zemljo položena semena, če nima rastlina dovolj prostora, da se razvije. K zidu pritisnjena pod kamnom ječča rastlina se ne more razviti, pa naj bodo dani vsi drugi pogoji za njen razvoj. In kakor da bi se narava tega zavedala, veže spomladi po gozdih in tratah divni duh svobode, ki razvezuje vse speče sile narave in s svojo očarljivo svobodo omamlja človeka.

Kakor rastlini, tako je treba dati tudi človeku prostora za razmah njegovih sil. In kakor človeku, tako tudi narodu. Zlasti pa mladim narodom, kakor je naš, ki doživlja sedaj svojo pomlad.

Pustite, da se pomladi, ne jemljite mu veselo pomladi, temveč s prosto dušo naj se nasrka svežega zraka, da bodo polna in zdrava njegova pljuča, da bo sijalo njegovo telo od moške sile in ženske lepote.

Oni, ki imajo moč v rokah, se ne zavedajo, da je za naš narod nastopila pomlad. Paragraf za paragrafom vale na narod in pritisnjen pod kamni nesvobode nima naš narod možnosti razvoja. In ne zadosti! Sedaj vale nad narod še nov in ogromen kamen, da z reakcionarnim fiskovnim zakonom popolnoma uduše njegov razmah. Pa še jim ni zadosti in napovedujejo nove stesnitve in že se oglašajo enako reakcionarni zborovalni in društveni zakon.

Brez svobode tiska in govora bo pritisnjen naš narod ob zid in mesto veseliga pomladnega življenja, ga čaka žalostno vegetiranje.

Povsodi naokoli pa se narodi svobodno razvijajo in napredujejo. In mi, ki smo vsled sto in stoletnega robstva silno za drugimi zaostali, ki moramo tako mnogo storiti, da jih dohitimo, mi jemljemo sebi z nesvobodo možnost razvoja.

Ali je naša zaslepljenost tako velika? Ali pa vladajo ljudje, ki se boje svobodnega razvoja naroda?

V bujnem cvetju pomladi, ko vse cveče in brsti, se marsikako drevo razvije presilno in marsikdaj je treba obrezati. Tudi prevelika svoboda naroda more dovesti v anarhijo, ko postane svoboda zlo. Toda poglejte našega kmeta, poslušajte njegovo umno gospodarstvo, pa recite, če bo on kdajkoli za anarhijo. Ne, te se ni treba pri nas bati.

Pač pa se je bati mrtvila in v prvi vrsti duševnega mrtvila. Sto in sto let nam je pravil tujec, da nimamo pravice na svobodo misli, vsaj v prve dni pomladi reci-mo saj enkrat, da je svoboda misli nje-

Pogajanja radičevcev z radikali.

Beograd, 11. aprila. Politična situacija v Beogradu je v popolnem zastoju radi kraljevega odhoda in predstoječega odhoda Pašića. V teku včerajšnjega dne ni bilo nobenega važnega dogodka, ki bi mogel uplivati na potek politične situacije. Najvažnejše v tem momentu je to, kar se vrši zakulisno med radikali in radičevci za eventualni sporazum. Značilno za ves položaj je tudi pisanje »Samouprave«, ki ima več člankov, v katerih stalno napada opozicijo in hvali HRSS. Omenjeni list svetuje in naroča radičevcem, naj se ločijo od ostalih, in na ta način napravijo z radikali politični aranžma. V prihodnjih dneh se bodo razgovori nadaljevali med obema skupinama in po praznikih moremo pričakovati, da se bodo začela pogajanja.

Beograd, 11. aprila. Pogajanja med frankovci in radikali so vzbudila veliko komedijo. Današnji listi potrjujejo našo trditev, da so pogajanja pripravili sotrudniki »Balkana« v njegovi redakciji. Na

slednje je pristal celo sam »Balkan«, čigar člani uredništva so bili posredovalci pri teh pogajanjih. »Balkan« napada sedaj frankovce in pravi, da so isto kakor radičevci in druge stranke na Hrvatskem. Zelo čudno pa je, da ravno isti »Balkan« na vse pretege hvali Pri-bičevića.

Zagreb, 11. aprila. V zadnjih dneh so se vršile pogoste konference med Pavlom in Stjepanom Radićem. Tudi včeraj se je vršila v sobi preiskovalnega sodnika daljša konferenca med njima. Na teh konferencah sta pretresala sedanjno politično situacijo, od katere zavisi daljnji razvoj naših notranjih razmer.

Beograd, 11. aprila. O velikonočnih praznikih se bo v Zagrebu vršila seja glavnega odbora HRSS, ki bo odločila o govoru Pavla Radića. Politični krogi pričakujejo, da se bo Pavle Radić setal nato v Dalmaciji ali v Beogradu s Pašićem.

Novi politični osnutki v skupščini.

Beograd, 11. aprila. Vlada je izročila narodni skupščini načrte zakona o sod-nikih, o ustroju sodišč in načrt zakona o državnih pravdnikih. Te tri omenjene zakone bo donesla vlada v skupščini skupaj, kakor to predvideva ustava.

Sinoči je vlada izročila skupščini načrt zakona o zemlji-radniških kreditih. Kar se tiče invalidskega zakona, je mi-nister socialne politike Marko Gjuričić

izjavil vašemu dopisniku: Invalidski zakon bo gotov do nedelje. Z odborom strokovnjakov in z delegacijo invalidov mu bom dal le končno stilizacijo. Ko bo zakon gotov, ga bo proučevala vlada. Medtem pa doznava vaš dopisnik, da vlada brez navzočnosti Pašića ne bo mogla niti ne bo hotela donesti kakega važnega sklepa.

Priprave konference Male antante.

Beograd, 11. aprila. Včeraj so bile izmenjane note med Prago, Beogradom in Bukarešto o dnevnem redu predstoječe konference Male antante, ki se bo vršila 3. maja v Bukarešti. Program obsega tri točke in sicer: 1. priznanje sovjetske Rusije. Kakor izgleda, bo to vprašanje odpravljeno z dnevnega reda, ker ni aktuelno in se bodo vse države po svojem prevdanku pogajale z Rusijo.

NAŠ BOLGARSKI POSLANIK PRI PAŠIČU.

Beograd, 11. aprila. Sinoči je prispel iz Sofije naš poslanik Milan Rakić, ki je imel važne razgovore s Pašićem in Ninčićem. Poročal je o situaciji v Bolgarski.

PAŠIČEVO POTOVANJE V CAVTAT.

Beograd, 11. aprila. Sinoči je predsednik vlade Pašić nameraval odpotovati v Cavtat. Kljub temu, da je bilo že vse pripravljeno za odhod, je min. predsednik odložil to potovanje. Kakor doznavamo, bo Pašić počakal danes prihoda kraljice iz Bukarešte v Beograd, da bo mogel tudi prestolonaslednik prisostvovati »vrbič«.

Danes pričakujejo prihoda Nj. Velikanstva kralja iz Topole. Kralj bo nato skupno s kraljico odpotoval v Sarajevo.

gova velika pravica in njegova najvišja dolžnost.

Tudi v našem narodu mora zaveti pomladanski veter, da odpiha vse stare jesenske liste, ki se še drže drevja in da nam da zdravo ozračje za novo življenje.

Velikonočna pesem je pesem pomladi, ta pa pesem svobode. Če se bomo tega zavedali, če se bomo po tem ravnali,

potem morejo nastati velikonočni prazniki veselo oznanilo. Če pa bomo praznovali velikonočne praznike v strahu pred mogotci, če ne bo v nas prav nič pomladnega poguma in prav nič pomladne ljubezni do svobode, potem se poslovimo od upanja. Še naprej bo trpljenje usoda človeka.

Tako pojo velikonočni zvonovi, tako govori pomladna pesem o svobodi.

Zagreb — Beograd.

Zagreb, 11. aprila. Včeraj je policija izvedla preiskavo pri blagajniku glavnega odbora HRSS Serifu Kozmiću. Pri zadnji preiskavi je našla policija mnogo obtežilnega materiala, pri včerajšnji preiskavi pa dva rokopisa, ki sta tudi zelo obtežilna.

Zagreb, 11. aprila. Včeraj je policija izdelala poročilo, v katerem demantira vesti o poostrenem postopanju proti internancem. V zadnjem času se opaža, da postopa policija z njimi liberalneje, dovoljuje posete ne samo sorodnikom, marveč tudi novinarjem in politikom.

Zagreb, 11. aprila. Kljub vsem demantijem je ugotovljeno, da je med radikali in frankovci prišlo do sporazuma. Tekst sporazuma še ni znan. Vsekakor bo stranka frankovcev morala likvidirati.

POLITIČNO ZATIŠJE V BEOGRADU.

Beograd, 11. aprila. V teku včerajšnjega dne ni bilo nobenih konferenc. V skupščini je bilo le nekoliko poslancev, v predsedništvu so pripravljali vse potrebno za našo delegacijo za Rim.

Predsednik skupščine Marko Trifković je težko obolel. Predsednik vlade Pašić je razpravljal z nekaterimi ministri, med drugim z Ljubo Jovanovićem in Markom Gjuričićem. Pašić se boji, da bi mu Ljuba Jovanović ne napravil kakih zaprek. Z Gjuričićem je Pašić govoril o resornih poslih. Marko Gjuričić bo nadomestoval Pašića v njegovi odsotnosti.

IN Vendar SPORAZUM.

Beograd, 11. marca. Sinočnje »Novosti« prinašajo zanimive podatke o pogajanjih med radikali in frankovci. List trdi, da je sporazum med radikali in frankovci sklenjen in obstoji v tem, da bodo frankovci razpustili svojo stranko in prešli k radikalom. Zato pa bodo radikali vzeli vse njihovo uradništvo v službo, ker jim je zelo potrebno, da imajo svoje uradnike na Hrvatskem, ne pa Pribičevićevih uradnikov. »Novosti« vedo poročati še dalje, da se temu ne protivijo niti sami radičevci. List piše, da je cela stvar bila sporočena Pavlu Radiću o priliki sestanka s Spalajkovićem in Gagliardijem.

Beograd, 11. aprila. Zanimivo je, da »Samouprava« dan za dnem vse bolj odkrito piše v uvodnih člankih o sporazumu med radikali in HRSS. Ugotovljeno je, da je sporazum mogoč in da bi služil samo v dobrobit države. »Samouprava« apelira tudi na nasprotno stranko, naj ne zapusti ugodnega momenta.

HERRIOTOVA VLADA OSTOPILA.

Pariz, 10. aprila. Francoski senat je izrekel s 156 proti 132 glasovom Herriotovi vladi nezaupnico. Nato je vlada podala kolektivno demisijo. Nezaupnica je posledica Herriotovega fiaska v politiki napram Nemčiji, v še večji meri pa njegova neuspešna finančna politika.

KONFERENCA V FIRENCI.

Beograd, 11. aprila. Danes zjutraj je dospel v Beograd naš polnomočni minister dr. Otokar Rybař, ki bo poročal vladni o poteku konference v Firenci.

Govor Pavle Radića.

(Konec.)

HRSS IN KOMUNIZEM.

V ostalem naj rešuje stvar sodnija, ki je tudi kompetentna, in naj se tej sodnji ne dela zaprek. Pri tej priliki spominjam na svojo izjavo, ki sem jo dal na seji verifikacijskega odbora dne 14. marca t. l., ki se glasi: Ker se trdi, da je HRSS sestavni del III. komunistične internacionale ter v zvezi s tem, da je tudi ona komunistična stranka, mi je čast javiti v imenu HRSS in v imenu hrvatskega seljaškega kluba, da je ta trditev neistinita in brez vsake podlage, ker HRSS ni danes, kakor nikdar bila, v nobeni zvezi s to internacionalo. Radi tega najodločnejše protestiram proti takemu klevetanju na škodo HRSS in na škodo Hrvatskega seljaškega kluba. Radi tega mi je čast naglasiti ponovno, kar sem že povdaril v svojem odvojenem mišljenju.

Nato naglašam Pavle Radić na podlagi poročil »Angleške komisije«, da seljaška internacionala ni isto ko komunistična. Če je Radić šel v Moskvo, potem ni to noben greh. Tudi Beneš je stopil v stik z Moskvo, in vendar ni komunist. Isto je s Herriotom. In Rumunija bi prav rada stopila v najbližji stik z Rusijo, če ne bi bilo besarabskega vprašanja. Ker nimamo rednih odnosov z Rusijo, je bilo pač treba stopiti v stik na izreden način. Nobene akcije ni bilo, ker ni bilo nobenega delegata v Moskvi. Na mednarodni konferenci ministrstva, da je glavni odbor HRSS odobril vstop v moskovsko seljaško internacionalo, odgovarja Radić, da se je tedaj razpravljalo le teoretično. Sicer pa bo glavni odbor, kakor hitro se bo mogel sestati, jasno izjavil, da noče HSS imeti nobenih stikov s seljaško internacionalo.

Nato je podal Radić sledečo

IZJAVO VODSTVA HRSS.

Kot podpredsednik Hrvat. seljaškega kluba in kot namestnik predsednika Radića, v svojem lastnem in v imenu stranke izjavljamo: Priznavamo celokupni politični položaj, kakor je danes, z vidovdanskim ustavo in z dinastijo Karadjordjevičev na čelu (Burno odobravanje in ploskanje na levi.) in to upoštevajoč pozitivno politiko in v zmislu trikrat zaporedoma na volitvah jasno izražene volje hrvatskega naroda z ozirom na politična fakta in celokupen politični ustroj, kakor je danes. Poprava teh dejstev in tega ustroja, ki ga po svoji volji in vesti ne moremo odobravati, ima biti predmet revizije ustave oziroma narodnega sporazuma med ustavo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mi se narodi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mi se nismo nikdar borili proti tej naši državi in njenim interesom, toda iz omenjenih dejstev, ki sem jih naglašal, je nastal v samem narodu odpor, ki se ga je vsled površne sodbe smatralo protidržavnim, dasiravno je bil spontan in od nikogar organiziran. Tako stanje, ako bi se nadaljevalo in poostrišlo, osobito, kakor je bilo za časa volitev, pred in po volitvah, bi moglo postati usodopolno za vso našo bodočnost in zato smo storili vse, da pristane hrvatski narod na sodelovanje pri ureditvi države. Toda to je mogoče samo na podlagi faktične in stvarne ravnopravnosti, ki se ima ravno doseči potom omenjene poprave dosedanje politike z druge strani oziroma z revizijo ustave.

K temu koraku nas vodi v prvi vrsti najresnejša notranja in zunanja situacija. Ako ne pride do ureditve razmer in če se preseka s silo veza, ki smo jo vzpostavili, stopivši ne samo v ta parlament na pozitivno polje dela, temveč tudi v blok narodnega sporazuma in seljaške demokracije, in pristopivši brez vsake omejitve k skupnemu programu, ki ga je predčital Ljuba Davidović, se mora samo po sebi spremeniti celokupno razpoloženje hrvatskega naroda in nam bo nemogoče, da sodelujemo v novi politični situaciji. Kaj pomeni v današnjih prilikah, če je naš narod stavljen izven zakona, o tem ni treba govoriti. Kot dvajsetletna politična organizacija imamo dovolj politične izkušnje in dovolj moči in avtoritete, da dosežemo tudi do revizije ustave popoln pristanek svojih pristašev in volilcev za vsak sporazum, ki v

istini kaže vidno obnovo zakonitosti, ustavnosti in upoštevanja narodove volje.

»KAPITULACIJA«.

Ne bojimo se očitka kapitulacije, ker smo z zadnjimi volitvami dokazali, da nas ni mogoče niti zlomiti niti zviti. Sicer nam je prav, tudi če bi izgledalo, da smo popustili, ker smo srbskemu narodu in naši skupni bodočnosti. (Ploskanje pri opoziciji in pri nekaterih radikalih.) Nam je to ljubše, kakor da se zopet povrnejo razmere, v katerih nas je držala v svojih krempjih strahovita tuja sila, ki so jo z največjim naporom obvaldale vse združene zapadne demokracije, katerih zmaga pa, da ni bilo divnih mučenjskih naporov Srbije in srbskega kmetijskega naroda, gotovo ne bi bila končala s popolnim ujedinjenjem in osvobođenjem hrvatskega naroda. (Burno ploskanje in odobravanje na levi, na desnici ploska dr. Janjić z večjim številom radikalov.) Zato smatramo naše skupne meje za naše hrvatske narodne meje, v katerih brani hrvatski narod svojo eksistenco, in po svojem programu in po svojem mišljenju jih bomo branili do konca. (Burno odobravanje in ploskanje.)

Kar se tiče seljaške internacionale v Moskvi, potrjujejo vsa zunanja nepristranska (angleška, francoska, ameriška) poročila skim narodom, ker je seljaška internacionala ničesar skupnega s kominternom ter da gotovo ni njen organ. Brez ozira na to, kako in zakaj HRSS ni stopila efektivno v seljaško internacionalo, izjavljamo, da nismo imeli niti nimamo napram njej nikakih obveznosti, kar bo tudi naš glavni odbor ob prvi priliki ugotovil. Narodno zastopstvo je vzelo na seji z dne 3. avgusta 1924 na znanje predsedniškovo poročilo, da je podal on izjavo, glasom katere more HRSS vstopiti v seljaško internacionalo pod pogojem popolne ohranitve svojega programa in svoje taktike in to izrečno le kot zveza hrvatskega naroda z ruskim narodom, ker seljaška internacionala fiktivno nadaljevanje vsruskega seljaškega saveza, ustanovljenega leta 1889, v katerem je bilo leta 1904 30 milijonov članov. Sprejetje tega sklepa je bilo znak osebnega zaupanja predsedniku.

HRSS IN VOJSKA.

Po našem programu neha obramba domovine s smrtno, zato smatramo dobro vojsko za državno potrebo, za obrambo domovine; želimo pa ustavnim putem skrajšati rok službe ter razmerno znižati število stalne vojske ter spojiti z vojno dolžnostjo koristna javna dela, vse to zaradi olajšanja davčnih bremen ter radi uporabe čim večjih virov za dvigovanje in gospodarstva. (Burno odobravanje na levi in tudi v centru.) Pripomnil bi samo še to-le: Ako bi bili mi komunističnega prepričanja, kakor se nam to stalno in v globini nameri imputira, potem bodite prepričani, da bi to tudi odkrito priznali. (Tako je.) Ker mogli ste se prepričati, da se nas, ko je šlo za vstop v vlado, ni moglo omaniti z ministrskimi stolci. Mi smo vodili idejno borbo, katero tudi danes vodimo, imputacijo komunizma pa moram najenergičnejše zavrniti. Nočem izreči oostrejših besed, toda gospoda, to je že presedalo in jaz sem prepričan, da tudi vi, ki nam to očitate, v svoji duši tega ne verujete (ploskanje na levi). Medtem vsak ve, kaj dela, treba je, da to ve, da ne more zvržati odgovornosti na druge. Jasno sem rekel, kaj smatramo za potrebno v interesu politike, ki smo jo zastopali, in za zadovoljenje hrvatskega naroda in dobro veste, da smo se v tem zmislu z blokom dogovorili ter da je tudi slovenski narod istega prepričanja. Radi tega ni več zapreke od naše strani, temveč je na vas, da pokažete, ali ste še nadalje za politiko sile, ali pa uvidete, da je potrebna politika na bazi narodnega sporazuma in ravnopravnosti. Po temu se bo sodil tudi vaš nastop v tej stvari, o kateri danes tu gre. Kakšna pa bo ta vaša odločitev, o tem bo sodila tudi naša javnost in zgodovina. (Burno odobravanje in ploskanje.)

Vtis iz Nemčije.

Prišel sem v Nemčijo v dneh prvih predsedniških volitev in ono znamenito nedeljo sem bil celo v prestolici nemške republike. Že na kolodvoru je bila močna policijska straža v elegantnih, primernih uniformah modre barve, ker je morala vlada preurediti »zeleno« policijo po povelju antante.

Volilna agitacija raznih strank se je posluževala vseh sredstev po ameriškem načinu: z letaki, aeroplani, avtomobili itd. Po prebivalstvu so se tudi stranke prizadevale usmeriti agitacijo. V delavskih okrajih, severu in vzhodu mesta so prevladali socialdemokrati in komunisti. V centru mesta in na zapadu pa so agitirali republikanci, predvsem demokraci. V predmestjih, ali bolje rečeno v spojenih mestih Friedenau-Charlottenburg pa je igral prvo vlogo nacionalni blok, ki je razvijal najagilnejšo agitacijo s pomočjo veleindustrije, ki je stavila na razpolago organizaciji avtomobile in denar. Tu so prevladale stare državne barve črno-belorde. Na meji med Charlottenburgom in Berlinom, ob restavraciji Wilhelma, trdnjavi nacionalnega bloka, je prišlo do spopadov. Nikdar še nisem videl Nemcev tako strastno fanatičnih kot onega dne. — Katoličani, to se pravi centrum (stranka) si ni z agitacijo praznila svojih fondov, ker se je lahko zanašala na discipliniranost svojih pristašev, ki stranke tudi niso pustili na cedilu; centrum

je izšel častno iz volilne borbe kot tretja stranka za nacionalnim blokom in socialisti. Seveda, dan pozneje o strasti, razburjenju, ni bilo niti govora več. Še pozno v noč, do dveh ponoči je razglasil radio volilni izid, na večjih prostorih so bili postavljeni projekcijski aparati, ki so v velikih črkah razglasili izid volitev. Velika založništva, kot Ullstein, Scherl itd., so imela na oknih svojih podružnic ojačevalce, ki so trobili v množico brezčislne razglase volilnih izidov. Kot že rečeno, drugo jutro ni videlo neobičajnega mestnega lica in razburjenih duhov.

Sploh se moramo čuditi, kako hitro se znajo ti ljudje prilagoditi razmeram in kako si znajo sami pomagati. Kar je Nemčija storila v zadnjem letu, dasi s pomočjo ameriških kreditov, je naravnost neverjetno. Promet v Berlinu se je dvignil za 100%. V glavnih cestah imamo predvojno razsvetljavo, v ostalih pa dve tretjini predvojne. Povsod zidajo in popravljajo, sploh vladata red in točnost. Posebno na železnici. Snaga je vzorna, vsi vagoni imajo električno luč, ki ni samo instalirana radi lepšega, ampak tudi funkcionalna, ravno tako kot voda in milo v umivalnikih vagonov.

In tudi splošno blagostanje se je dvignilo. Uradniki so četudi ne predvojno, pa vendar tako dobro plačani, da si vsak lahko privoščiti počitniško potovanje, vsaj po Nemčiji, na morje, ali pa celo v Italijo. Posebno Ita-

lija, že iz starih časov cilj Nemcev, je s smoteno propagando dosegla tak naval tujcev, da se v Berlinu na konzulatu že ob polnoči nastavljajo za vizum, kot med vojno za kruh.

Na potu proti domovini sem imel priliko potovati z nekim jugoslovanskim dijakom, ki študira v Nemčiji. Pravil mi je zanimive stvari, hvalil nemške šole in povedal, da sedaj med inozemci in domačini na nemških visokih šolah sploh ni več razlike. Laboratorij in vsi inštituti so odprti in dostopni za vse dijake brez razlike. Tudi sedeži v predavalnicah niso več v prvi vrsti za domačine, ampak so razdeljeni po principu, kdor prej pride, prej melje. In tudi inštitucije dijaštva samega, ki je kot povsod več ali manj nacionalistično usmerjeno, so dostopne vsem dijakom brez razlike narodnosti in vere, celo židje se gibljejo popolnoma svobodno.

In še nekaj bi rad omenil, namreč par besed o uniformiranih funkcionarjih države. Vojaštvo je vzorno uniformirano, čisto in čedno je, tako da se človeku smili naše vojaštvo v nekaterih garnizijah. Sicer pa se oficirji in vojakov na cesti ne vidi dosti, posebno ne v velikih mestih. Carinski uradniki so prijazni in ustrezljivi, poučen tečaj za naše carinike bi bil primeren, kajti povsod v Evropi je navada, da se damam pomaga pri dviganju prtljage, samo naša carina menda tega še ne ve. V istem kupeju sta se z menoj vozile dve mladi dami, slikarice iz Münchena in so morale šele opomniti carinskega uradnika na svojo kavalirsko dolžnost, kateri se seveda ni mogel odtegniti. Omenjeni dami sta se peljali v Dubrovnik za 5

tednov, da bi tam videle še neskvarjeno naravo. Koliko novih tujcev in obiskovalcev bi lahko privabile, če imajo o naši državi ugodne utise. Zal pa ona carinska revizija, ne po strogosti, pač pa po okoliščinah, ni bila ravno reklama za tujski promet!

Med Münchenom in Salzburgom sem imel v jedilnem vozu kot vis-à-vis neko damo z možem, ki se je peljala v Trst. Očitno je bila v vsakem oziru ona sleber familije, in zato je tudi ona vodila glavno stran pogovora. Ko je čula, da sem Jugoslovian, me je vprašala, če je Srb in Jugoslovian isto. Ko sem ji stvar razložil, mi pove, da je v Berlinu telefonirala na jugoslovanski generalni konzulat in oglasil se je glas: »Tu srbski konzulat«. Ko je ona zahtevala jugoslovanski konzulat, je oni glas odgovoril: »Pa milostna, saj je isto, vseeno!« Rad bi videl Nemca, Rusa, ki bi telefoniral na svoje zastopstvo in čul besede: »Tu bavarski konzulat«, ker je morda ravno oni mož, ki sedi pri telefonu, Bavarec! Kaj takega zunaj pač ne bi bilo mogoče.

In ko sem se povrnil nazaj v Slovenijo, sem šele videl, da mi stojimo, med tem ko koraka ostali svet naprej. Zalostna slika ljubljanskega kolodvora, slaba razsvetljava in splošna zaspanost. In če pomislimo, da smo narod 13 milijonov, da nam ni treba dajati reparacij in vojne odškodnine, da naša valuta ni nikdar padla na ničlo, je to dejstvo, ki da mnogo misliti. Vsak, ki mu je blagor dežele na srečo, naj dela v proevit svoje domovine, ne pa v blagor svojega žepa in »partije«.

M.

Sličice iz Španije.

V »Berliner Tagblattu« podaja Victor Aubertin par nad vse zanimivih sličic iz Španije.

Cesar se ne vidi.

Nikdar se ne vidi v Španiji aktna torbica. V Madridu nikdar... kar ni čudno, ker to mesto ni nobeno trgovsko mesto; toda tudi v marljijski Barceloni se je ne vidi. Ta uvedba je tu popolnoma nepoznana.

Kaj pa se naj tudi počne z aktno torbico, se vprašam.

Sploh ne sme »caballero« nikdar ničesar nositi; niti časopisa ali knjige. Kdor si kupi v trgovini ovratnico, si jo pusti po slugi v livrji prinesiti domov.

V prvih dnevih sem si kupil dnevno pri Puerto del Sol ducat pomaranč in potem sem nosil veliki zavitek po vsej sijajni in smejoči se Calle Alcalá. Še danes umiram sramu, če na to pomislim.

Nikogar se ne vidi tu, da bi jedel na cesti. Tudi v tramvaju in v podzemni železnici se ne je. Ravno tako tudi ne v (muzeju) Prado pred slikami Velasqueza.

Običaj, pri premieri opere »Götterdämmerung« imeti v ustih celo maso jetrne klobase, ta običaj poznajo samo Nemci, ki pa so na vsak način najbolj muzikalen narod na svetu.

Vseeno nisem naletel tu še na človeka, ki bi od lakote umrl...

Ne vidi se niti ene javno razstavljene slike diktatorja Primo de Rivero. Vso Španijo sem prepotoval, križem in počez, od Barcelone v Cadiz, od Coruñe v Granado... in vendar nisem videl razstavljene niti ene slike Primo de Rivero, v nobeni trgovini s papirjem, v nobeni prodajalnici slik.

Lilke kraljeve rodbine se vidi pogosto.

Politična.

Ker ravno govorimo o kraljevi rodbini, bi sporočil, da sem v tej stvari priredil anketo. Ali je kralj popularen, kakor izgleda ali pa je nepopularen, kakor trdi gospod Blasco Ibañez? To vprašanje sem stavil vsem znamenitim ljudem, s katerimi sem prišel v dotiko.

Tu rezultate moje ankete:

- a) Kralj je priljubljen, toda kraljica je nepriljubljena.
- b) Kraljica je priljubljena, toda kralj ne.
- c) Torej, če smem govoriti odkrito, na oba ne dam nič.
- d) Ne pustite se vendar vplivati od govornice. Španski narod zelo ljubi svojo kraljevsko dvojico.

Taborništvo v Nemčiji.

Nemci so bili v Evropi med prvimi, ki so uvedli taborništvo v obliki skavtizma. Skavtsko organizacijo »Deutscher Pfadfinderbund« je ustanovila leta 1909 skupina udeležencev vojne proti zamorskemu plemenu Hererov v bivši nemški Afriki, ki so se uprli v letih 1905/6. Na čelo pokreta so se postavili visoki vojaški činitelji. Leta 1914 je znašalo število članov 80.000. Organizacija je bila skoraj popolnoma vojaška. V tem oziru so prekosili celo angleško skavtsko organizacijo. Organizacija se je udeležila kot taka »obrambe domovine« med svetovno vojno. Glavna točka, taborenje, je stopila popolnoma v ozadje. Podobno so se organizirale deklice v »Bund deutscher Pfadfinderinnen«.

Na Bavarskem »Pfadfinderbund« ni imel uspeha. Pač pa je bila ustanovljena tam pred vojno podobna organizacija, katero so krstili Bavarci s popolnoma primernim naslovom t. j. »Bayrischer Wehrkraftverein«.

Koncem leta 1908 je ustanovil dr. Karel Hellwig organizacijo »Deutscher Späherkorps« in »Pfadfinderinnen-Abteilung des deutschen Wandervogels«, ki sta bili med vojno obe razpuščeni, ker ste bili baže premalo patriotični.

Po prevratu je nastal prevrat tudi v nemški skavtski organizaciji. Tako je sprejel »Deutscher Pfadfinderbund« leta 1918 v

Prosveta.

Slovenske narodne pesmi, nabral in četverglasno postavil Marko Bajuk. I. zvezek. Pomnožena izdaja. Izdala in založila Nova založba v Ljubljani. Cena 25 Din. — Ker sta oba zvezka Bajukovih narodnih pesmi, ki jih je svojčas izdala Glasbena Matica, že pošla, je Nova založba založila novo pomnoženo izdajo. Zbirka obsega 51 zborov, izmed teh 44 moških, 5 mešanih in 2 ženska. Namen, ki ga je hotel doseči profesor Bajuk s to zbirko, je očitno ta, da se naša narodna pesem vzdrži in se oživi v čim širših ljudskih plasteh. Zato je na eni strani zbral tiste pesmi, ki se splošno najraje pojo, na drugi strani pa je harmonizacija kar moč preprosta, tako da vsako skladbo z lahkoto obvlada v glasbeni teoriji še tako neizvežban zbor. Tudi glasovne moči ne potrebujejo Bajukovi zbori: kvartet z dobrimi glasovi se bo prav tako dobro slišal kot močan zbor. Uprav to dejstvo, da Bajukova harmonizacija ne stavi nobenih velikih zahtev na zbor, bo znatno pripomoglo, da se bo narodna pesem veliko in pogosto in ob najrazličnejših prilikah pela. Pri vsej svoji preprostosti pa Bajukova harmonizacija ni banalna, surova ali dolgočasna, pač pa gladko tekoča in mehka, kar odgovarja značaju slovenske narodne pesmi. Zbirko najtopleje priporočamo.

Ivan Cankar: Zbrani spisi. Prvi zvezek. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. Izdala Nova založba v Ljubljani 1925. Str. XXVIII in 386. Cena broš. 55, v polplatno vez. 65, v polusnje vez. 80 Din. — V predgovoru pojasnjuje založnik motive in način izdajanja Cankarjevih zbranih spisov, ki jih bo vsa naša javnost gotovo z veseljem in zanimanjem sprejela. V uvodu opisuje Izidor Cankar razvoj pesnikovega mišljenja v času, ko so nastajale njegove prve, v tem zvezku objavljene pesmi in črtice, razvoj pesniških literarno-teoretskih nazorov in spremembe, ki so se medtem vršile v njegovi literarni formi. Nato sledi popoln in nespremenjen tekst druge izdaje »Erotike«, potem tne pesmi iz prve izdaje iste knjige, ki jih je Ivan Cankar pri drugi izdaji izpuštil, za njimi pesmi, ki so bile tiskane v raznih listih med letom 1892 in 1898, in slednjič zbirka črtic, ki jih je pesnik objavil v knjigi »Vinjete«. V opombah se pojasnjuje način postanka posameznih knjig, se označujejo najvažnejše pesnikove spremembe teksta, registrirajo kritike o knjigah in polemike, ki so zaradi njih nastajale. — Knjiga je tiskana na izvrstnem papirju, je tiskarsko zelo lepo izvršena, okusno vezana in okrašena z dvema faksimiloma pesniških rokopisov iz prvih srednješkolskih in prvih dunajskih let.

A. France-Brousson: Prirodopis.

Kakor vsi ultramontanci (Italijani), je Napoleon čudnolič, ali sijajen pa je. Ko so izbirali grb cesarstvu, so eni predlagali leva, kralja živali. On pa ne marea za oroslana. Drugi so predlagali galskega petelina. »Nočem vašega petelina!« razlaga s prezirom. »To je živalina, ki živi na gnoljših in se daje požreti lisjaku. Jaz želim orla, ptiča, ki nosi strelo in gleda soncu v oči.« To so njegovi razlogi, vzeti iz naravoslovja.

Gospodarske vesti.

DRŽAVNA TROŠARINA NA VINO IN VINSKI MOST IN OBCINSKE DOKLADE K TEJ TROŠARINI V SLOVENIJI.

V številki 34. z dne 7. aprila 1925 »Uradnega lista« objavlja Delegacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o državnih trošarinah na vino in vinski most in občinskih dokladah k tej trošarini v Sloveniji za leto 1924. Iz tabele I. je razvidna obremenitev vina z občinskimi dokladi in sicer število občin, ki v posameznih davčnih okrajih doklade pobirajo ter odstotna obremenitev v posameznih občinah; iz tabele II. so pa razvidne količine vina in vinskega mošta, ki so bile za davčne okrajih. Tudi količina, ki je bila za leto 1922 in 1923 izkazana za vino in vinski most ter za vino v steklenicah skupno, je za leto 1924 izkazana ločeno.

Dočim je Delegacija za leto 1922 in 1923 izkazala zneske državne trošarine in občinskih dokladov še po okoliših oddelkov finančne kontrole, izkazuje za leto 1924 te date po davčnih okrajih. Tudi količina, ki je bila za leto 1922 in 1923 izkazana za vino in vinski most ter za vino v steklenicah skupno, je za leto 1924 izkazana ločeno.

V ozemlju ljubljanske oblasti je bilo zatrošarinjenega vina od soda in v steklenicah ter vin. mošta v letu 1924 218.046.71 hl. Od tega odpade na Ljubljano 59.641.23 hl. Napram letu 1923 z 192.660.65 hl, od katerih odpade na Ljubljano 57.588.33 hl je torej Ljubljana sama pa tudi ozemlje ljubljanske oblasti sploh napredovalo.

V ozemlju mariborske oblasti je pa bilo zatrošarinjenega vina od soda in v steklenicah ter vinskega mošta 163.579.92 hl torej napram letu 1923 s količino 201.175.09 hl znatno manj.

Državne trošarine (35 Din oziroma za mošt 25 Din od hl in 0.50 Din za steklenico od 0.7 litrov) je bilo plačane v ozemlju ljubljanske oblasti leta 1924 7.458.470.20 Din. Od te svote je bilo pobrano v Ljubljani 2.012.637.70 dinarjev.

Napram letu 1923 s 6.743.245.45 Din oziroma za Ljubljano napram 2.015.591.55 Din se je torej v ljubljanski oblasti donos zvišal, v Ljubljani sami pa neznatno znižal. V ozemlju mariborske oblasti je bilo leta 1924 pobrane državne trošarine 5.593.130.25 Din. Napram letu 1923 z zneskom 7.041.160.93 Din je bil torej v letu 1924 donos znatno manjši.

Obremenitev vina in vinskega mošta z občinskimi dokladi se je gibala v letu 1924 v splošnem kakor leta 1923 med 25% in 250%. Par občin je pa pobiralo višje doklade 500%, dočim ni šla v l. 1923 nobena občina preko 300%. Pobiralo je pa doklade v ljubljanski oblasti v letu 1924 311 občin, leta 1923 pa 286 občin; v mariborski oblasti v letu 1924 426 občin, leta 1923 pa 259 občin.

V vsem skupaj se je na občinskih dokladah k trošarini na vino in vinski most pobralo leta 1924 v ljubljanski oblasti 16.655.546.65 Din, od tega zneska odpade na Ljubljano 6.961.487 Din, v mariborski oblasti pa 7 milijonov 447.416.67 Din, dočim se je v letu 1923

pobralo v ljubljanski oblasti 10.722.392.28 Din, od tega odpade v Ljubljani 5.215.618 Din, v mariborski oblasti pa 6.030.266.73 Din. Vsi ti podatki se nanašajo samo na navadna vina od soda, na vinski most in na navadna vina v steklenicah, ne pa tudi na šampagne in takozvana »fina vina«, kakor malaga, sherry itd.

Italijansko posojilo Gornji Avstriji je bilo, kakor se poroča, dovoljeno od italijanskega ministrskega sveta v višini od 60 milijonov lir ali 18 milijonov avstrijskih šilingov.

Carinski krediti v Madžarski. Madžarski finančni minister je izdal naredbo, da se s 1. aprilom podaljšajo carinski krediti od 2 mesecev na 3 mesece ter da se zniža obrestna mera od 18.5 na 12 odstotkov.

Novi davki na Francoskem. Kakor se poroča iz Pariza, je sklenil ministrski svet povišati davek na osebne dohodke za 50, vse ostale davke pa na 100 odstotkov. To povišanje pa naj bi po zakonskem načrtu trajalo najdalje dve leti.

Podaljšanje nemškega cementnega sindikata. Kakor poročajo iz Berlina, se bo pogodba nemškega cementnega sindikata, ki v teku tega leta poteče, podaljšala zopet za dobo več let.

Produkcija sladkorja v Ukrajini. V preteklem letu je bilo v Ukrajini zaposlenih 20 tovarnih fina sladkorja, ki so producirale 5.166.205 pudov (82.659.280 kg = 8265 vagonov) sladkorja. Od sladkornih rafinerij sta bili zaposleni samo dve tovarni, ki sta producirali 600.000 pudov rafiniranega sladkorja. To neznatno produkcijo v ukrajinski sladkorni industriji se pripisuje opustošenju velike večine ozemlja, na katerem se sadi sladkorna repa.

Povišanje železniških tarifov v Italiji. Kakor poročajo iz Rima, se je sklenilo, da se v svrhu izboljšanja uradniških plač povišajo z 15. t. m. italijanski železniški tarifi.

Štrajk poljedelskih delavcev v Poljski, ki se isteža preko 32 okrajev se bo, kakor poročajo iz Varšave, saniral potom kompromisa.

Izplačila še ne likvidiranih osebnih prejemkov (pokojnin, drag. doklad, potnin, odpravnin itd.) iz prejšnjih let bo delegacija ministrstva financ za Slovenijo odredila, čim se ji otvori po dotični kreditni partiji na osnovi zakona o proračunskih dvanajstlinah za mesece april—julij t. l. potrební kredit. Ker je ta zakon narodna skupščina že odobrila in je mogoče, da bo zakon določal povsem drugačne tehnično-administrativne mere glede zahteve za otvoritev kredita, naj vsi zainteresirani potrpe in naj se ne obračajo z nepotrebnimi vlogami na delegacijo, dokler ta ne prejme od drž. računovodstva dotičnih navodil.

Povišanje petrolejskih cen v Ameriki. Kakor se poroča, so se v zadnjem času povišale cene petroleja od 5 do 15 centov pri barelu. Pričakuje se še daljna povišanja.

Povečano število insolvent v Nemčiji. Konkurna statistika izkazuje za prvi kvartal 1925 2163 proti 1977 konkurzov v zadnjem kvartalu leta 1924.

O LAJŠANA PLAČILA ZA OBLEKE DAJE O. BERNATOVIČ.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave skupno 10.200 m³ drv za garnizije Ljubljana, Maribor, Ptuj, Slovenska Bistrica in Kamnik. — Dne 8. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave plošnatga železa. — Dne 9. maja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave dvigalnic za lokomotive. — Dne 11. maja t. l. pri Autokomandi II. armijske oblasti v Sarajevu glede dobave gumijev za avtomobile. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in

obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Uvoz žita in moke v Češkoslovaško je znašal v mesecu februarju t. l. 844.000 q v vrednosti 201 milijona češkoslovaških kron proti mesecu januarju t. l. od 952 q v vrednosti 206 milijonov čeških kron.

Ugoden nakup

vsakovrstnih oblačil lastnega izdelka v razni kakovosti za gospode, dečke in otroke Vam nudi edinole Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie, Ljubljana. — Prepričajte se o nizkih cenah ter si oglejte bogato zalogo na Erjavčevi cesti 2 (nasproti Dramskega gledališča v neposredni bližini Nunske cerkve).

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik:

Vladimir Svetek.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

REMINGTON

NOVI MODEL 12

Kako sodijo merodajni faktorji:

Tvrdba

Franc Bar

Ljubljana.

Med pisalnimi stroji, nabavljenimi pri Vaši tvrdki, se posebno odlikujejo »REMINGTON Mod. 12«, tebejo lahko, gladko in brez ropota. Akoravno pišejo na njih v šoli začetniki vsak dan po 4 ure, ni bilo pritožbe. Pisalni stroji »REMINGTON Mod. 12« se odlikujejo kot izvršni pisalni stroji. Ravnateljstvo ta stroj toplo priporoča.

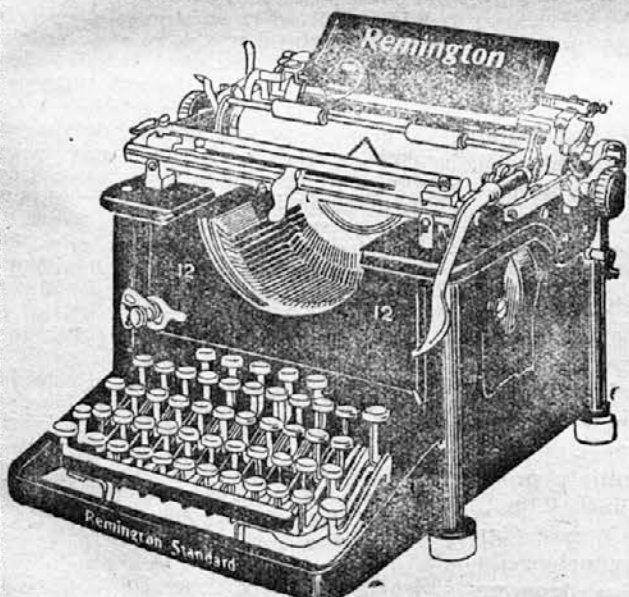
Ravnateljstvo državne trgovske šole v Ljubljani.

V Ljubljani 13. decembra 1924.

D. L. L. Böhm s. r.

Izključno zastopstvo:

FRANC BAR, pisalni stroji Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. Telefon štev. 407.

Jack London:

(57)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

Sheldon je izvršil njena naročila, ji postal posode s toplo vodo, sedel na verando ter se trudil, da bi začel z zanimanjem čitati kepo dva meseca starih časopisov iz Sidneya. Neprestano je dvigal oči ter gledal čez dvo-rišče proti kolibi iz bičevja. Da — je zaključil svoje premišljevanje — prav imajo oni belokožci, ki se pritožujejo nad temi kraji — Salomonski otoki niso za žene.

Nato pa je zaploskal z rokami in takoj je prihitel Lalaperu.

— Sem! — mu je ukazal. — Iti v barako in pripeljati vse črne Mary, od prve do zadnje!

Par minut kasneje je stalo pred njim v vrsti dvanajst zamork z Berande. Premotril jih je natančno ter je končno izbral mlado ženo, ki je bila za tiste kraje še precej brhka in ni imela na sebi znakov kožne bolezni.

— Kako se imenovati? — je vprašal. — Sangui?

— Jaz se imenovati Mahua — je odgovorila.

— Dobro, Mahua. — Pustiti kuho pri mo-

žeh. Biti vedno pri beli Mary. Ves čas biti pri njej. Razumeti?

— Jaz razumeti — je odgovorila s hreščočim glasom ter na njegov migljaj takoj odšla v kolibo iz bičevja.

— Kako je? — je vprašal Viaburija, ki je baš stopil iz Joanine kočice.

— Zelo bolna — je odgovoril. — Bela Mary ves čas zelo mnogo govori. Neprestano govori o velikih dvojadrnicah.

Sheldon je prikal. Izguba Marthe je bila vzrok, da jo je napadla mrzlica. Vedel je sicer, da bi jo bila mrzlica prej ali slej zgrabila, toda razočaranje je pospešilo izbruh bolezni. Zapalil si je cigareto in v njenem dimu je videl sliko svoje matere v Angliji. Rad bi videl, če bi ona mogla razumeti, zakaj njen sin ljubi ženo, ki plaka zategadelj, ker ne more biti poveljnica dvojadrnice na ljudskih otokih.

XX. POGlavJE.

Govor moža.

Najpotrepljivejši človek na svetu mora postati nestrepen, če je zaljubljen — in Sheldon je bil zaljubljen. Dvajsetkrat na dan si je rekel osel ter se skušal pomiriti s tem, da je odvajal svoje misli na druga pota, toda več kot dvajsetkrat na dan so se vračale njegove misli ter vedno obstale pri Joani. Bila

mu je prijetna uganka in venomer se je prepiral s svojo notranjostjo, po kateri cesti bi se ji najbolj primerno približal.

V ljubezni ni imel izkušenj. Samo enkrat se je bil poskusil v tej nežni umetnosti (pa še takrat je žena zaželela njega in ne on nje), toda ta doživljaj mu je prinesel le malo koristi. — Sedaj pa so bile seveda okoliščine docela drugačne in on sam se je neprestano prepričeval, da je ta položaj čisto poseben in nenavadno težaven. Tu je imel opravka z ženo, ki ne le ni hotela iskati moža, temveč to je bila žena, ki sploh ni bila žena; bila je to žena, ki se je že ob sami misli na moža zgrazala, ki se je veselila deških igrar in hrepnela po stvarih, kot so na primer pustolovščine; bila je to žena, zdrava, normalna, popolna žena, ki pa je bila tako nezrela, da ji je mogel biti pri onem načinu življenja, ki ga je ljubila, mož samo ovira.

Toda kako naj bi se ji približal? Spoznal je njeno fanatično ljubezen do svobode in globoko vkoreninjeno upornost proti vsakemu omejevanju. Ni ga moškega, ki bi ji mogel roko oviti okrog pasu in jo osvojiti. Utekla bi mu kot prestrašen pišček. Prepričan je bil, da se je nikakor ne sme dotakniti. Pritiske njegove roke mora ostati vedno tak, kakršen je bil, znak iskrenega prijateljstva in nič več. Z dejanjem in ne sme nikoli pokazati, kaj čuti do nje. Ostane torej le be-

seda. Toda katera beseda, kakšna govorica? Ali naj se sklicuje na njeno ljubezen? Saj ga ona ne ljubi. Ali naj se zateče k njeni pameti? Ko ima vendar izrazito deški razum! Vsa nežnost in delikatnost dobro vzgojene žene je bila osredotočena v njej, toda kolikor je mogel dognati, so bili vsi njeni duševni procesi brezspolne in deške narave. In vendar je moral spregovoriti, kajti neke in nekoč je bilo treba začeti, ako je hotel njeno misel privaditi na svoje želje in vzbuditi v njej zanimanje za zakon.

In tako je jezdaril na svojih obhodih po plantažah s temnim čelom in nagubanimi obrvmi, premleval trudoma to vprašanje in se pripravljaj na prvi poskus.

Neštetočrat je premozgal zelo zapleten način postopka, ki naj bi mu pomagal prebiti led, toda vsakokrat se mu je pretrgal en člen verige in pogovor se je obrnil v docela nepričakovano smer in k nevažnim zadevam. Nekega jutra pa je nenadoma nastopila ugodna prilika.

— Moja največja želja je, da bi Berande uspevala — je rekla Joana koncem pogovora, ki se je tikal vprašanja, kako bi se dalo poveniti prevoz kopre na tržišča.

— Ali mi dovolite, da vam povem tudi jaz največjo željo svojega srca? — je odgovoril naglo. — Ah, kako hrepenim po tem, kako sanjam o tej najdražji svoji želji!

Motvoz (špaga)

se dobi po tovarniški ceni

KONOPJUTA d. d.

skladišče: Gosposvetska cesta 2 (nasproti Figovcu)

VRVI

za perilo, stavbenike, tesarje, okna itd. vedno v zalogi

KONOPJUTA d. d.

skladišče: Gosposvetska cesta 2 (nasproti Figovcu)

Tvrdba I. C. Mayer v Ljubljaninaznanja, da je otvorila
s početkom pomladanske sezi je posebni**oddelek s čevlji**

vseh vrst. Čevlji prvovrstne kakovosti se prodajajo po izredno nizkih cenah ter se nudi s tem cenjenemu občinstvu prilika za najugodnejši nakup. — P. n. občinstvo se vljudno vabi, da si ogleda v prodajnih prostorih tvrdbke novi oddelek s čevlji, zagotavljajoč mu najsolidnejšo postrežbo.

Zdravilišče Rogaška Slatina.Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS.
Svetovnoznani zdravilni vrelci:**„Tempe!“ „Styria“ „Donat“**

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

SEZONA: MAJ-SEPTEMBER

Cene zmerne. V pred- in posezoni znaten popust. Koncertira vojaška godba. — Največja udobnost. — Radio. — Prometne zveze ugodne. — Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, nožne blago, pletenine, izpas robe, ščetke, sušilce, toaletno blago.
Telefon 915**Belokranjski dan!**

Veliko tombolo priredi Belokranjska podružnica SPD dne 3. maja t. l. na Kongresnem trgu v Ljubljani za zgradbo planinskega doma na Mirni gori v Beli krajini.

DOBITKI:

I. 6 tombol:	1. Spalnica iz orehovega lesa .	9000 Din.
	2. Pisalni stroj	5000 Din.
	3. Moško kolo	3000 Din.
	4. Šivalni stroj	4000 Din.
	5. Knjižnica	1500 Din.
	6. Kuhinjska oprema	1500 Din.

III. 50 činkvinov obsegajočih zelo potrebne reči kakor: vrečo moke, zaboj sladkorja, dežne plašče itd.

Dobitki so razstavljeni pri g. Ivanu Črnetu na Dunajski cesti.

Pred tombolo obhod belokranjskih svatov v pristnih narodnih nošah z godbo in dobitki po mestu.

Kupujte srečke!

Odbor.

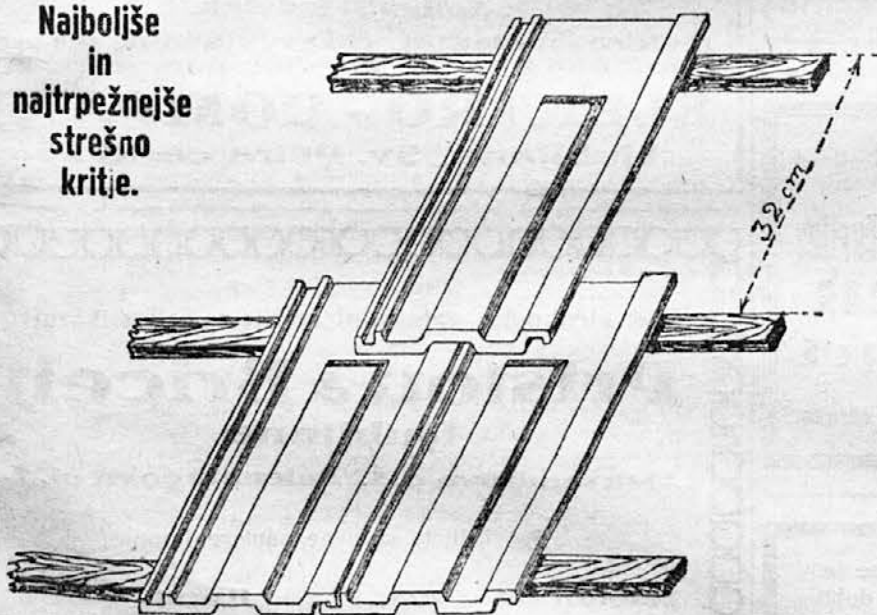
Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon štev. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Najboljše
in
najtrpežnejše
strešno
kritje.**Združene opekarne d. d.**

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13

preje

VIDIC-KNEZ**Tovarne na Viču in Brdu**

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovcev (biber) in zidno opeko. Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, poselnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjižgoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552

Dreta vseh vrst

po najnižjih engros cenah

KONOPJUTA d. d.

skladišče: Gosposvetska cesta 2 (nasproti Figovcu)

Štrange

uzde, povodci, itd., potem gurte, platno za plahte nudi

KONOPJUTA d. d.

skladišče: Gosposvetska cesta 2 (nasproti Figovcu)

Zahtevajte povsod čevlje domače tovarne PETER KOZINA & Ko., TRŽIČ

varstvena znamka:

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

**Suhe mavrohe
ali smrkice**
kupujemo. Kupci smo
tudi za suhe gobe
jurčke. Sever & Ko.
Ljubljana.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar zmeren.
Ponudbe na upravo lista pod »Mate-
matika«.

Instrukcije

iz vseh srednješolskih predmetov
daje in pripravlja za malo maturo
visokošolec. — Naslov pove iz pri-
jaznosti uprava lista.

Dopisovanja

z duhovito damo želi gospod. Po-
nudbe pod »Roman« na upravništvo
»Narodnega Dnevnika«.

Vdovec srednjih let se želi seznaniti z
vdovo

ali pa mladenko radi ponovne že-
nitve. Ponudbe s sliko pod »Resno«
na upravo »Narodnega Dnevnika«.

GAMAUFVOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno
bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve.
Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo:

»VRTNARSKA ŠOLA« V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič.

Knjigovodja

perfekten bilancist z bankovno in tr-
govinsko naobrazbo, s poznanjem
srbohrvaščine, nemščine, francošči-
ne in italijanščine, agilen, vesten in
marljiv, z najboljšimi referencami,
želi orgovarjajočega vodilnega me-
sta v večjem podjetju ali trgovini.
Cenj. ponudbe pod »1925« na upra-
vo lista.

Posojilo

posojilo od 5000 do 8000 Din proti
varnostnemu kritju in dobrim obre-
stim. — Ponudbe na upravo pod
»Gotovina«.

Znanja

z dvema mladima, veselima gospo-
dičnima v svrhu skupnih okoliških
izletov iščeta dva mlajša, samostoj-
na gospoda. Cenjene ponudbe, če
le mogoče s sliko, ki se takoj vrne,
na upravo lista pod »Kastor in
Pollux«.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na
zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

Predvajanje vsak dan. Aparati od 750 Din naprej. Evropski sprejem zajamčen.

Najboljši izdelek.

Elektro - material, razsvetljevala, motorji,

kuhalni aparati 50% popusta

ELEKTRO - COMPANY

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Oglejte si

velikonočno zalogo čevljev

tvrdke TREBAR

Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Proti jamstvu tudi na obroke.

Vse pisalne, risalne in
šolske potrebščine dobite
najceneje v papirni trgovini

MIROSLAV BIVIC

Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Lastna knjigovoznica.

Velika zaloga šolskih

zvezkov, map in blokov

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani,
reg. zadr. z omejl. zavezo vabi vse svoje
člane na

III. redni občni zbor,

ki se vrši

dne 6. maja 1925, ob 11. uri dopoldne v pro-
storih „Ekonom“ v Ljubljani Kolodvorska 7.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Odobrenje računskega zaključka za l. 1924.
6. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka.
7. Slučajnosti.

Opomba: V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure
pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi
občni zbor, ki sklepa brezpogojno.

Računski zaključek je članom od 10. aprila t. l. v
zadružni pisarni na vpogled.

„EKONOM“ osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, reg. zadr. z o. z.

Popolnoma varno naložite denar

Ljubljansko posojilnico

Telefon št. 9. r. z. z o. z. Telefon št. 9.

Ljubljana, Mestni trg šte. 6.

Jamstvena glavica za vloge znaša že nad 11 milijonov dinarjev.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun se obrestu-
jejo po **8%** Vloge z odpoved-
nim rokom višje po dogovoru.

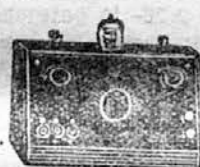
Izvenljubljanskim vlagateljem so na razpolago položnice, da ni-
majo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov.

Posojila daje le proti popolni varnosti, proti vsaj trikrat-
nemu kritju na vknjižbo in na poroštvo.

Inkaso faktur in menic.

Trgovski krediti.

RADIO
aparati

RADIO
material

po precej nižjih cenah. po precej nižjih cenah.

Predvajanje vsak dan. Aparati od 750 Din naprej. Evropski sprejem zajamčen.

Najboljši izdelek.

Elektro - material, razsvetljevala, motorji,
kuhalni aparati 50% popusta

ELEKTRO - COMPANY

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Prvi strokovno specialni atelije za črkoslikarstvo

Pristou & Bricelj
Ljubljana

Aleksandrova c. 1. Šelenburgova ul. 7.

Specijaliteta steklene napisne firme

Telefon šte. 908.

Ustanov. 1903.

Stalaze

za specerijsko trgovino, 4 m dolga,
predali za moko, blagajniški pult,
se proda. — Ogleda se v skladišču
»Balkan«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Iščem

10.000 Din želim proti mesečnemu
odplačilu po 1000 Din in obresti.
Ponudbe na upravo lista pod »Po-
sojilo«.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana

Stroji za obdelovanje lesa - Turbine - Transmisije - Zelezne konstrukcije - Arma-
ture - Sesalke - Brizgalnice - Železolivarna - Kovinolivarna - Zvonovi.

Naročajte in razširjajte „Narodni Dnevnik“!